

Handläggare
Clas Cederlid
Telefon: 08-50823326

Till
Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd
2024-09-26

Konkreta och direkta trygghetsskapande åtgärder - skrivelse från (M), (L), (C) och (SD)

Svar på skrivelse från (M), (L), (C) och (SD)

Förvaltningens förslag till beslut

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Sammanfattning

Stadsdelsförvaltningen lägger stor vikt vid det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet. Förvaltningen använder sig av de konkreta och direkta åtgärder som förvaltningen har rådighet över och ser hela tiden över hur de kan utvecklas. I samverkan med övriga aktörer prioriteras arbetet med hur åtgärderna ska riktas för att på ett så effektivt sätt som möjligt för att motverka droghandel, gängkriminalitet och rekrytering.

Till tjänsteutlåtandet bifogas en lista (bilaga 1) där förvaltningen beskriver de viktigaste konkreta insatser som har genomförts under 2024. Till det kommer det löpande arbete som ständigt pågår och som ligger till grund för förvaltningens uppdrag.

Ärendet

I en skrivelse från Moderaterna, Centerpartiet, Liberalerna och Sverigedemokraterna samt ersättaryttrande från Kristdemokraterna vill partierna ha mer exakt kännedom om vilka konkreta trygghetssatser som gjorts ute på fältet det senaste året och vad som mer avses genomföras under 2024.

Med anledning av detta ställer de fyra frågor till förvaltningen som besvaras under rubriken förvaltningens synpunkter och förslag.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för samhälle och service i samverkan med avdelningen för invid- och familjeomsorg. Ärendet redovisas för de fackliga organisationerna vid förvaltningsgruppen den 17 september 2024.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Stadsdelsförvaltningen arbetar med ett samordnat brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete. Det innebär att fokus läggs både på tidiga förebyggande insatser, riktade insatser med fokus på såväl brottsituationer, brottsutsatta och gärningspersoner samt att utforma en tillgänglig och välskött stadsmiljö och på att skapa tillit till samhällets funktioner.

Det brottsförebyggande arbetet delas vanligen in i två delar, social och situationell brottsprevention. Situationell brottsprevention är att förhindra eller försvåra att brott begås genom att förändra den aktuella platsen eller situationen. Fordonshinder, kameror, ordningsvakter, belysningsåtgärder och siktförbättrande åtgärder är exempel på situationell prevention. Social brottsprevention är att påverka människors benägenhet att begå brott genom att förstärka individens förmåga till självkontroll och genom att stärka de sociala banden till samhället. Tidigt föräldrastöd, deltagande i förskola, en välfungerande skolgång och riktade sociala insatser är exempel på social prevention.

Trygghet innebär att känna tillit till sina medmänniskor och att känna säkerhet. För att känna sig trygg krävs även en avsaknad av rädsla, oro och risk. Riktade trygghetsskapande åtgärder som genomförs har inte som syfte att förhindra brott, utan att öka tryggheten hos invånarna. Detta kan till exempel vara insatser som skapar en attraktiv och tillgänglig offentlig miljö för olika målgrupper, på torg eller i parker. Trygghetsskapande åtgärder är alltså inte alltid kopplade till konkreta åtgärder för att förhindra brott.

Förvaltningen själva och i samverkan med andra aktörer genomför löpande ett stort antal trygghetsskapande och brottsförebyggande åtgärder, både med social och situationell prevention. Det finns en svårighet i att göra en lista över de insatserna som gäller den sociala preventionen. För socialtjänsten är det av vikt att få in orosanmälningar och lägesbilder för att kunna rikta insatser på individ och gruppnivå. Socialtjänstens olika insatser till målgruppen är avgörande för att minska rekrytering av barn och unga till gängkriminalitet, men det sker inte alltid ute på fältet i stadsmiljön. Mycket av arbetet sker också löpande över tid och är därmed inte punktinsatser som kan beskrivas som konkreta åtgärder.

Svaren på frågorna blir därför dels förklarande kring hur förvaltningen jobbar för att rikta insatser och dels en beskrivning av de viktigaste konkreta insatserna som listas i ett dokument som bifogas tjänsteutlåtandet (se bilaga 1).

Förvaltningens svar på frågorna i skrivelsen

1. Vilka direkta insatser har förvaltningen genomfört ute i vår stadsmiljö för att minska rekryteringen av barn och unga till gängkriminalitet eller för att motverka exempelvis droghandel?

I stadsmiljön samverkar förvaltningens fältassistenter och fritidsledare med polis och skolor. Fältassistenterna arbetar uppsökande och har en tät samverkan och kontakt med polisen. Fältassistenterna deltar regelbundet i utsättningsmöten med polis och utbyter därigenom lägesbild och information om droghandel, ungdomssamlingar, ”hotspots” och annan viktig information kopplat till rekrytering och droghandel. Utifrån den delade lägesbilden kan socialtjänsten, polisen, nattvandrare och andra aktörer rikta sin närvaro till platser där den behövs som mest. Genom att öka närvaron av trygga vuxna skapas miljöer där drogförsäljning och rekrytering försvåras.

Även socialtjänstens arbete och riktade insatser på individnivå utifrån inkomna orosanmälningar är en del i det löpande arbetet för att minska rekryteringen av barn och unga till gängkriminalitet och motverka droghandeln.

För att minska rekrytering eller annat destruktivt beteende bland barn och unga och för att motverka droghandel har en rad konkreta sociala och situationella insatser tagits fram och genomförts under 2024 vilka beskrivs i bilaga 1.

2. Vilka direkta insatser har förvaltningen genomfört helt på egen hand, och med vilka resurser? Vilka insatser har genomförts av andra parter där förvaltningen varit medverkande?

Mycket av det arbete som genomförs inom det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet bygger på samverkan med andra parter. Det bedrivs inom ramen för platssamverkan och sker genom samarbete med polis, företagare och civilsamhälle. På det sättet skulle det gå att säga att förvaltningen inte genomför något brottsförebyggande eller trygghetsskapande arbete på egen hand. Däremot är vi drivande, initiativtagande och i många fall den part som betalar för insatserna. Exempel på det är de trygghetsinvesteringar som har genomförts i stadsdelsområdet under de senaste åren, det strukturerade arbetet med platssamverkan där möten sker löpande med aktuella samverkansparter, spontanfotboll i

Solberga och nattvandningsgrupper. Sommar på torget har genomförts av stadsdelsförvaltningen med hjälp av medlen för platssamverkan, men i samarbete med föreningar, företag och civilsamhälle. Fältassistenternas arbete bedrivs utifrån förvaltningens budgetuppdrag men i samverkan med polis, nattvandrare, civilsamhälle med flera. Arbetet med Meningsfull fritid bedrivs inom befintlig budget och tillsammans med två skolor. Arbetet med att stärka upp utbudet på ett tiotal skolors fritidsklubbar bedrivs med medel som förvaltningen får via utbildningsförvaltningen.

Samverkan socialtjänst, skola, polis och fritid (SSPF) har varit under en implementeringsfas under vårterminen. Utifrån SSPF har barn med tidiga tecken på normbrytande beteende identifierats och fått möjlighet att delta i organiserade sommarlovsaktiviteter såsom fotbollsvecka genom samarbete med en lokal idrottsförening. Aktiviteter för barn och unga genomförs med hjälp av platssamverkansmedel, extramedel från stadsledningskontoret till Ung fritid, medel från RF-SISU samt inom ramen för befintlig budget.

3. Vad har förvaltningen för plan på att genomföra för direkta trygghetsskapande insatser resten av året? Hur ser förvaltningens planering ut för att erbjuda attraktiva fritidssysselsättningar för barn och ungdomar under sommarlovet 2024?

Som tidigare nämnts så är det trygghetsskapande arbetet inte engångsinsatser och det är löpande arbete och de insatser som beskrivits ovan kommer att fortsätta och utvecklas.

Fältassistenternas uppsökande arbete fortsätter. SSPF startar upp fullt ut med områdesmöten där alla skolor bjuds in för att stämna av läget på skolan och i närområdet tillsammans med polis, socialtjänst och fritid utifrån en geografisk klusterindelning. Detta ökar möjligheterna att dela lägesbild, överbrygga utmaningar samt att lyfta goda exempel i mindre mötessammanhang, vilket i sin tur kan leda till en närmare samverkan mellan parterna skola, socialtjänst, polis och fritid. Skolsociala team (SST) utökas till SST+ och Sociala insatsgrupper (SIG) och Trefas fortsätter att utvecklas.

Förvaltningen fortsätter att utveckla samverkan med föreningar och RF-SISU med syfte att aktivera fler barn och unga generellt och i synnerhet de som idag inte har fritidssysselsättning. Nattvandring i Älvsjö/Solberga övergår i idéburet partnerskap. Under hösten och 2025 kommer förvaltningen att utveckla samverkan med samtliga nattvandrargrupper i stadsdelsområdet och Nattvandring.nu för att

få ett samlat grepp och sammanhang för nattvandringen i stadsdelsområdet.

Förvaltningen ska ansöka om tillståndsområden för ordningsvakter i Västberga, Axelsberg, Örnberg, Sjövikskajen/Marievik samt utökat område i Liljeholmen, Älvsjö/Solberga, Fruängen och Västertorp.

Trygghetsvandringar ska genomföras i Västertorp, Fruängen, Liljeholmen och Älvsjö/Solberga.

Under sommaren 2024 tog förvaltningen fram ett sommarlovsprogram med aktiviteter för barn och unga som bifogas (bilaga 2). Fältassistenter erbjuder dessutom minst två väderanpassade aktiviteter i veckan utöver det som är inplanerat i sommarlovsprogrammet. Exempel på aktiviteter är stand-up, paddle board (SUP), beachhäng, volleyball, badminton, grillning, tjejgrupp med tema, målning samt frisbeegolf.

4. På vilket sätt fortbildas den personal (företrädesvis på fritidsgårdar och fältassistenter) som dagligen möter våra ungdomar i exempelvis nya droger, rekrytering till gängkriminalitet, gangstermusik och andra nya trender och tendenser?

Stadsdelsförvaltningen ansökte och beviljades medel från Brottsförebyggande rådet (BRÅ) bland annat för att höja kunskapen om kriminalitet bland fältassistenter i form av utbildningen Kriminalitet som livsstil, samt höja kompetensen för fritidsledarna i att föra motiverande och coachande samtal (MI) med ungdomar i behov av att lotsas till fritidsaktivitet.

Fältassistenter har utbildats i att hålla föräldrastödsprogrammet På rätt väg, vilket också gett dem faktakunskap om gängkriminalitet och tidiga tecken. Förvaltningens två SSPF-koordinatorer samt förvaltningens socialsekreterare hos polis sprider sin kunskap om tidiga tecken på kriminalitet och normbrytande beteende internt till fältassistenter och fritidsledare, såväl som externt. Bland annat har de tillsammans med kommunpolis föreläst för personal på två skolor nära den öppna drogscenen i stadsdelsområdet om tidiga tecken och rekrytering. Fältassistenter utbildar fritidspersonal i ANDT-frågor. Fältassistenter och fritidsledare deltar även fortlöpande i fortbildning som ges via staden och av andra för området relevanta verksamheter.

Stadsdelsförvaltningen fortsätter att jobba aktivt med brottsförebyggande och trygghetsskapande åtgärder. Förvaltningen

använder sig av de konkreta och direkta åtgärder som förvaltningen har rådighet över och ser hela tiden över hur de kan utvecklas. I samverkan med övriga aktörer och dess rådighet prioriteras arbetet med att rikta konkreta och direkta åtgärder i stadsmiljön på ett så effektivt sätt som möjligt för att motverka droghandel, gängkriminalitet och rekrytering.

Lee Orberson
stadsdelsdirektör
Hägersten-Älvsjö
stadsdelsförvaltning

Linda Palo
avdelningschef
Hägersten-Älvsjö
stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Insatser för att minska kriminalitet, rekrytering till gängkriminalitet eller för att motverka exempelvis droghandel.
2. Hägersten-Älvsjö broschyr sommaren 2024

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Lee Orberson, stadsdelsdirektör	2024-09-10
Linda Palo, avdelningschef	2024-09-10